

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Quantae semper curae fuerit hebraeis, ac caeteris ge[n]tibus suscipiendae
prolis negotium cap. ii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

ex eorum capite nati, ut dicunt Mineruam ex capite Iouis. Additur etiam ad dignitatem, & laudem matrimonii quod inter septem sacramenta ecclesie id ipsum quoque annumeretur. eo quod signum sit sacrae rei: scilicet coniunctionis Christi, & ecclesie. Scriptum est enim relinquet homo patrem, & matrem, & adhærebit uxori suae: & erunt duo in carnem unam. Sacramentum hoc magnum est: ego autem dico inquit Apostolus in Christo & ecclesia. Quod sic exponitur: ita inter se coniuges mutua debere animorum & corporum coniunctione copulari: sicut Christus cum ecclesia uoluntate, & natura copulatur quum idem ipse se uelut sese humanae coniunxerit, naturae, in similitudinem hominum factus, et habitu inuentus ut homo sicut idem Paulus nos edocet. Coniuncta est ergo sponsa sponso spiritali copula, & carnali: id est indissolubili charitatis nexu, ac uera humanae conformitate naturae: quorum alterum significatur per consensum animorum, qui requiritur in coniugio: alterum commixtione diuersi sexus, qua homo generatur ab homine naturae qualitate conformis.

Gene. 2.

Ephe. 5.

Phili. 2.

Quantae semper curae fuerit Hebraeis, ac caeteris gentibus suscipiendae proles negocium. Cap. II.

Hebraeis autem tantae curae olim generatio prois fuerat, ut coniugati, quibus liberi non essent, execrabiles uulgo fierent: atque indigni propterea, qui in templo rem diuinam facerent. Iccirco Isacar summus sacerdos oblationes uiri alioqui optimi Ioachini de more offerentis despexisse dicitur, quod indignum putasset hominem iam aetate prouectum offerre in templo munera, qui de se non dum prole aliquam suscepisset. Ad id facit quod iidem Hebraei annum integrum immunem darent his, qui nuptias contraxissent: ne procederent ad bellum, sed domi absque culpa uacarent ut eo scilicet munere allectos homines ad contrahenda libentius connubia prouocarent.

Deute. 24.

DD ilii

DE PVDICITIA MATRIMONII

rent: simulq; ut incumbere attentius eo anno rei uxori-
 riae, & liberius negotio procreandae sobolis operam da-
 rent. Romani quoq; haud multo secius: & ipsi augenda
 prolis cupidi, eo qui ad senectutē coelibes peruenissent,
 certū aëris pondus multæ nomine in ararium iudicabāt
 deferre: & queri de tali multæ aufos duplo multabant.
 Hoc. n. per legem duodecim tabularum iure facere uide-
 bantur, ubi auctore Cicerone legebatur, Coelibes esse pro-
 hibento. Contra uero conjugatis, ius liberorum, & cōgrua
 riam principum, & munera ex publico arario, & immunita-
 tates alias extra ordinem iidem ipsi conferre consueue-
 rant. In urbe. n. eos qui tres in Italia, q̄ quinque in provin-
 ciis, qui septem ex uxore legitima liberos habuissent, im-
 munitate donabantur. Erant quoq; Romæ Proletarii ad
 prolem populi frequentandam: sic dicti, q̄ gignēdæ pro-
 li ultra ceteros, ex officio, præcipua cura uacarent. Nec
 ascribebantur hi militiæ nisi difficilissimis. R. publicæ tem-
 poribus: sed erant domi liberis operam dantes. Id et mu-
 neris atq; honoris fecunditati Senatus Romanus defer-
 re cōsueuerat: ut in ordinibus honorum, ac magistraturū
 præferret, non cui plus ætatis, sed cui plus fecunditatis in-
 ter. Vnde lex Julia. Priori, inquit, ex cons. fasces sumēdi
 potestas sit, nō qui plures annos natus est, sed qui plures
 liberos, quā collega, aut in sua potestate habet, aut bel-
 lo amisit. Masilienses item Romanorum amicitia, &
 morum seueritate conspicui ex sexcentis primariis popu-
 li senatum suum cōstituebant: quorum duo longe ce-
 teris honore & dignitate præstabant: sicut apud Romanos
 cons. uerum ex illis nemo Timitus, (id enim digni-
 tatis illius nomen erat) eligebatur, nisi liberos haberet. Ly-
 curgus quoque legē tulit, ut qui uxore non duxisset, a sta-
 te arceretur a ludis, ac spectaculis: hyeme, nudus foris ex-
 curret, contemptibilis omnibus, propterea q̄ legibus non
 paruisset. Plato quoque & ipse in suis legibus mandat, ut
 uir, uxorem a trigésimo anno usq; ad .xxxv. ducat, qui

uero
 Et pro
 tremu
 crific
 sacrifi
 conti
 quis l
 piente
 tellex

Ma

E

his qu
 sunt n
 tulanti
 pariter
 ret ho
 libidin
 ob ren
 tamen
 rim lib
 immin
 ter. A
 cation
 Probe
 in post
 cundis
 que in
 nem a
 me fa

uero non duxerit pecunia mulctet, & afficiatur dedecore.
Et propterea legitur eum ipsum Platonem quum ad ex-
tremum uitæ diem castam, ac cœlibe uitam duxisset, sa-
crificasse naturæ salacem gallum gallinæcum: quasi eo
sacrificio placaretur sibi natura, quam uiolasse sua ipse
continentia uidebatur. Ridicule sane factum: tamen
quis hoc neget à sapiente factum, etiam si minus sa-
pienter sit, quum id ipsum a Platone factum fuisset in-
tellexerit.

Matrimonium etiam in solum remedium incontĩ-
nentiæ decere. Cap. III.

ET si constat, ut pauloante dicebã matrimoniorum
causam primam atque præcipuam esse debere sus-
cipiendæ prolis desiderium: ueruntamen neque
his quoque qui generare desperant, nuptiarum solatia
sunt neganda: ut uel eo saltem remedio libidinis pe-
tulantia reprimatur: et fornicationis uitium, nomenque
pariter fugiatur. Facile enim posset dum licite nequi-
ret homo uti muliere uel lasciuiæ carnalis impulsus, ad
libidines illicitas, & ad spurcitiâs carnis delabi. Quam
ob rem licet prolis causa matrimonium constitutum sit:
tamen ubi etiam nulla spes prolis fuerit si ugens inter-
rim libido suadeat, & periculum aliquod fornicationis
immineat, non est quod quis illud contemnendum pu-
tet. Ait enim Apostolus ad Corinth. Propter fornica-
tionem autem unusquisque uxorem suam habeat. 1 Cor. 7
Probe sane. Nam sicut matrimonium firmissima
in posteritatis columem solet esse foecundis: sic in fe-
cundis tutissimum profugium incontinentiæ: ut quis
que interim licite re uenerea uti, & ex plere libidis-
nem absque noxa libidinis ualeat, quatenus id legitime
faciat: neque obstet præterea quicquam quo mi-